

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра української і слов'янської філології та журналістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи,
члени науково-методичної ради
Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«19» березня 2024 р.

**Програма атестації здобувачів вищої освіти
комплексного іспиту за фахом
(1. Українська мова. 2. Українська література.)**

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.01 Українська мова та література

Освітня програма Філологія (українська мова та література)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна, заочна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету української й іноземної
філології та журналістики

Голова НМР Ірина ГАЙДАЄНКО
«19» березня 2024 р., пр. №8

Івано-Франківськ, 2024 р.

Затверджено на засіданні кафедри
української і слов'янської філології та журналістики
Протокол № 9 від 04 березня 2024 р.

Завідувачка кафедри Світлана КЛИМОВИЧ

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Програма атестації з модуля «Українська мова»	6
Список рекомендованої літератури	10
Програма атестації з модуля «Українська література»	13
Список рекомендованої літератури	15
Критерії оцінювання відповіді здобувачів	18

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступ України у Болонський процес зумовив зміну мети, завдань і змісту навчально-виховного процесу у вищій школі, спрямованого на формування й зміцнення інтелектуального, культурного, соціального й науково-технічного потенціалу студентів-філологів. Стрижнем вищої освіти стала розвивальна, культуруотворювальна домінанта, орієнтована на конкурентоспроможного фахівця з інноваційним продуктивним типом мислення та діяльності, який уміє критично мислити, опрацьовувати інформацію, використовувати знання й набуті вміння для творчого розв'язання проблем, здатного відповісти на виклики цивілізації.

Досягти цього сучасна вища школа зможе за умов підвищення рівня навчання української мови і літератури, розв'язання багатьох методичних проблем, пошуку нових підходів до навчання студентів-філологів, про що чітко відзначено в Законі «Про повну загальну середню освіту» (16.01.2020 р.), Законі України «Про вищу освіту», Концепції загальної середньої освіти України, Концепції Нової української школи (2018 р.) і Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, чинних програмах.

Професійно-методична підготовка сучасного філолога у вищій школі складається із засвоєння ним циклу фахових дисциплін, серед яких провідна роль належить дисциплінам «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літератури», «Загальне мовознавство», «Стилістика української мови», «Історія української мови». Основу цих курсів складають професійно необхідні відомості про актуальні проблеми сучасної лінгвістики та української літератури: розділи науки про сучасну українську літературну мову, комплекс літературознавчих дисциплін, загальні питання мовознавства, історії української мови, стилістики.

Атестація здобувачів вищої освіти з модулів «Українська мова», «Українська література» для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» є не тільки перевіркою теоретичних знань і практичних навичок з дисциплін, що вивчалися впродовж усіх років навчання в університеті, але й важливим завершальним етапом у підготовці фахівця філолога, стимулюванні їх подальшої самостійної роботи. Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до атестації здобувача вищої освіти, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення тієї чи тієї дисципліни.

Рекомендована програма складена з урахуванням вимог, що висуваються до студентів на підсумковій атестації, з метою виявлення різнобічних і глибоких знань із циклу фахових дисциплін.

Мета програми полягає у визначенні єдиних вимог до атестації здобувачів вищої освіти з української мови для випускників спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; перевірки теоретичних знань і практичних умінь і навичок із сучасної української мови, історії української літератури, найважливіших тем інших лінгвістичних курсів; установленні основних зв'язків між українською мовою і літературою.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог до професійної або дослідницької діяльності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовою.

ФК 9. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів української мови.

ФК 10. Здатність до надання консультацій з дотримання норм української літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Вільно спілкується з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працює з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує.

ПРН 3. Організовує процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацює з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовує інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміє основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знає й розуміє систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури та зарубіжної літератури і вміє застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризує діалектні та соціальні різновиди української мови, описує соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знає норми літературної мови та вміє їх застосовувати практичній діяльності. Знає принципи, технології і прийоми створення усних письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовою.

ПРН 11. Аналізує мовні одиниці, визначає їхню взаємодію та характеризує мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 12. Аналізує й інтерпретує твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначає їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 13. Використовує українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 14. Здійснює лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 15. Знає й розуміє основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

На атестацію здобувача вищої освіти виносяться питання, найбільш важливі для виявлення рівня лінгвістичної компетенції майбутнього філолога. Актуальним постає завдання відповідності вимог державної атестації випускників вимогам сучасної школи.

Програма не містить практичних умінь, якими має володіти студент. Такою перевіркою випускника була виробнича практика. Під час атестації здобувача вищої освіти оцінка сформованості вмінь проводиться опосередковано; критеріями визначення її є правильність уявлень студента про функційний характер того чи того вміння.

Використання студентами під час проведення атестації здобувача вищої освіти допоміжних джерел (підручників, посібників, словників тощо) не допускається, оскільки через це може втратитися самостійність підготовки студента до відповіді, а також і об'єктивність перевірки його знань та оцінювання відповіді.

З метою підвищення ефективності програми як навчально-методичного документа, до неї також включені списки рекомендованої літератури, перелік питань, що виносяться на екзамен, критерії оцінювання відповіді здобувача.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ З МОДУЛЯ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

РОЗДІЛ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

Вступ

Українська мова як єдина національна мова українського народу і форма його національної культури. Місце української мови серед слов'янських мов. Формування української національної мови.

Короткі відомості з історії української літературної мови. Зв'язок української літературної мови є культурою українського народу. Етнічна мова як ключ до національного самоусвідомлення українців, пізнання своєї історії, культури, ментальності. Періодизація історії української літературної мови. Критерії періодизації (різні трактування періодизації). Роль історико-політичних подій і культурних процесів у розвитку української літературної мови. Усна народна творчість як невичерпне джерело розвитку національної літературної мови. Роль художньої літератури у формуванні лексичних і граматичних норм літературної мови та її стилів.

Діяльність визначних письменників і мовознавців у галузі унормування літературної мови. Джерела вивчення історії української літературної мови. Виникнення української мови серед інших слов'янських мов. Формування української літературної мови, побудованої на народній основі. Історична роль у цьому процесі південно-східного наріччя і зокрема середньонаддніпрянських говорів. Новий етап у розвитку української літератури й української літературної мови у зв'язку з появою «Кобзаря» Т.Шевченка.

Фонетика. Фонологія

Фонетика. Предмет і завдання фонетики та фонології. Поняття про звуковий склад української літературної мови. Фонетичний і фонологічний аспекти вивчення звукового складу української літературної мови. Система фонем сучасної української літературної мови.

Голосні фонemi, їх класифікація. Артикуляційна та акустична характеристики голосних фонем у їх головних виявах. Варіанти голосних фонем у ненаголошеній і наголошеній позиціях.

Приголосні фонemi, їх класифікація Артикуляційна та акустична характеристики приголосних фонем у їх головних виявах. Протиставлення приголосних фонем за твердістю – м'якістю. Варіанти приголосних фонем.

Чергування голосних фонем в українській літературній мові. Чергування приголосних фонем в українській літературній мові (з історичним поясненням).

Графіка

Графіка української мови. Поняття графеми. Український алфавіт. Позначення на письмі голосних і приголосних звуків, знаки, що використовуються в українському письмі: апостроф, знак наголосу, пунктуаційні знаки. Співвідношення між буквами українського алфавіту та фонемами української літературної мови. Історія українського письма.

Лексикологія. Фразеологія

Слово як основна одиниця лексичної системи. Поняття лексеми. Типи лексичних значень слів в українській мові. Однозначні слова Багатозначні слова. Пряме та переносне значення слів Основні типи переносних значень слів.

Омоніми. Розмежування омонімії та полісемії. Пароніми

Синоніми, їх основні типи: ідеографічні (семантичні), семантико-стилістичні, контекстуальні, абсолютні. Поняття про синонімічний ряд. Джерела синонімії. Стилістична роль синонімів. Антоніми. Загальномовні та контекстуальні антоніми. Стилістичне використання антонімів.

Лексика сучасної української літературної мови з погляду вживання. Активна та пасивна лексика. Діалектизми, неологізми, архаїзми та історизми.

Лексика сучасної української літературної мови з експресивно-стилістичного погляду. Загальноживана, міжстильова лексика, розмовно-побутова лексика. Книжна лексика. Термінологічна лексика. Експресивно-емоційна лексика, жаргонізми, арготизми.

Поняття про фразеологію як розділ мовознавства. Типи фразеологізмів: фразеологічні зрощення та єдності; фразеологічні сполучення. Співвідношення між лексичними значеннями слова та значенням фразеологізму. Джерела формування фразеологізмів української мови. Використання фразеологізмів у різних стилях мови.

Словотвір

Словотвір як учення про творення слів і загальні принципи їх мотивації. Твірна основа та словотворчий формант. Словотвірний тип і словотвірне значення. Способи словотвору в сучасній українській літературній мові. Різновиди морфологічного способу. Різновиди морфолого-синтаксичного способу. Лексико-синтаксичний і лексико-семантичний способи творення слів.

ГРАМАТИКА. МОРФОЛОГІЯ

Іменник

Іменник як частина мови. Семантико-граматичні ознаки його виділення. Лексико-граматичні розряди іменників. Граматичні категорії іменника. Категорія роду, її значення, морфологічне, синтаксичне та лексичне вираження. Категорія числа, її значення та граматичні засоби вираження. Залишки форм двоїни (у значенні множини) в сучасній українській мові. Категорія відмінка. Відмінкова система сучасної української літературної мови.

Словозміна іменників. Поняття про парадигму іменника. Принципи поділу іменників за парадигматичними ознаками на відміни та групи в сучасній та давньоруській мовах. Невідмінювані іменники.

Прикметник

Поняття про прикметник як частину мови. Специфіка граматичних категорій прикметника. Лексико-граматичні розряди прикметників. Відмінювання прикметників (з історичним поясненням). Перехід прикметників в іменники (субстантивация).

Числівник

Поняття про числівник як частину мови. Розмежування числівників та інших слів з кількісним значенням. Специфіка вияву граматичних категорій числівника. Функціональні розряди числівників: власне-кількісні, збірні, дробові, неозначено-кількісні. Особливості їх вживання. Питання про порядкові числівники. Морфологічні групи числівників: прості, складні та складені. Відмінювання різних розрядів числівників (з історичним поясненням).

Займенник

Займенник як частина мови. Лексико-граматичні розряди займенників. Граматичні категорії займенників. Граматичні категорії займенників, їх відмінювання (з історичним поясненням). Явище прономіналізації.

Дієслово

Поняття про дієслово як частину мови. Система дієслівних утворень в українській літературній мові: особові форми, неозначена форма. Типи дієслівних основ: основи інфінітива та теперішнього часу. Поділ дієслів на дієвідміни. Категорія виду дієслова. Способи творення форм доконаного та недоконаного виду.

Категорія перехідності-неперехідності дієслова. Категорія стану дієслова та її зв'язок з перехідністю-неперехідністю. Категорія часу та роду дієслова. Категорія способу дієслова.

Дієприкметник

Дієприкметник як форма дієслова (з історичною довідкою). Дієслівні та прикметникові характеристики дієприкметника. Активні та пасивні дієприкметники. Граматичні категорії дієприкметника. Творення дієприкметників. Перехід дієприкметників у прикметники.

Дієприслівник

Дієприслівник як форма дієслова. Дієслівні та прислівникові характеристики дієприслівника. Творення та синтаксична роль дієприслівників. Перехід дієприслівників у прислівники та прийменники.

Прислівник

Прислівник. Значення прислівників як слів, що виражають статичну ознаку іншої ознаки. Морфологічні ознаки, синтаксична роль прислівників. Групи прислівників за значенням. Ступені порівняння означальних прислівників. Творення прислівників (від прикметників, іменників, числівників, займенників, дієслів). Перехід у прислівники інших частин мови (адвербіалізація). Перехід прислівників у прийменники, сполучники, частки.

Прийменник. Сполучник

Прийменник. Прийменники як службові слова, що виражають відношення (просторові, часові та ін.) між повнозначними словами. Морфологічний склад прийменників. Перехід самостійних слів і словосполучень у прийменники. Вживання прийменників з певними відмінками іменників і субстантивованих слів. Полісемія прийменників. Омонімія прийменників. Синоніміка прийменників. Вживання прийменників як засобу милозвучності української мови.

Сполучники як службові слова, що виражають зв'язок між словами і реченнями. Морфологічний склад сполучників. Синтаксичні функції сполучників. Сполучники сурядності і підрядності, їх групи. Сполучні слова і їх відмінність від сполучників. Перехід повнозначних слів у сполучники.

ГРАМАТИКА. СИНТАКСИС

Словосполучення

Словосполучення. Поняття про словосполучення як одиницю синтаксису. Типи словосполучень за видами синтаксичного зв'язку між компонентами. Сурядні словосполучення. Підрядні словосполучення. Різновиди підрядних словосполучень за категоріально-морфологічним характером головного компонента. Граматичні зв'язки між компонентами словосполучення. Семантико-синтаксичні відношення у підрядних словосполученнях.

Просте речення

Підмет. Структурно-семантичні характеристики підмета; засоби їх вираження в українській мові. Присудок. Структурно-семантичні характеристики присудка, засоби його вираження в українській мові.

Поняття про односкладне речення. Характер головного члена в них. Особливості семантичної структури односкладних речень. Непоширені та поширені односкладні речення, повні та неповні. Структурно-семантичні різновиди односкладних речень. Стилїстичні особливості односкладних речень.

Другорядні члени та їх функції в поширенні двоскладного речення. Принципи класифікації другорядних членів речення. Додаток: прямий і непрямий. Засоби їх вираження.

Означення. Узгоджене та неузгоджене означення, засоби їх вираження. Атрибутивне значення означення. Прикладка як різновид означення. Обставини. Семантико-синтаксичні різновиди обставин та їх роль у структурно-семантичній організації двоскладного речення.

Просте ускладнене речення

Поняття про ускладнене речення. Основні різновиди ускладнених речень. Речення з однорідними членами. Поняття про ряд однорідних членів речення. Питання про речення з однорідними присудками. Однорідні та неоднорідні означення. Стилїстичні функції означень.

Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів. Напівпредикативні відношення при

відокремленні другорядних членів. Відокремлені додатки. Приклад уроку вивчення відокремлених додатків. Відокремлення означень. Узгоджені відокремлені означення. Дієприкметникові та прикметникові звороти як типи поширеного відокремленого означення. Відокремлення прикладок. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених прикладок.

Відокремлення обставин. Засоби вираження непоширених і поширених відокремлених обставин. Вставні та вставлені конструкції у структурі поширеного речення. Функціонально-семантичні різновиди вставних конструкцій. Стилїстичні особливості вставних слів.

Складне речення

Складносурядні речення

Складносурядні речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядного речення. Структурно-семантичні типи складносурядних речень, виділювані на основі єдності характеру синтаксичних зв'язків і семантичних відношень між компонентами. Складносурядні речення відкритої та закритої структур.

Складнопірядні речення

Складнопірядні речення. Синтаксичне значення понять «головна частина» та «пірядна частина». Функції сполучних слів і сполучників у складнопірядному реченні. Принципи класифікації складнопірядних речень: логіко-граматичний, формальний і структурно-семантичний. Лінгвістичні ознаки розмежування складнопірядних речень нерозчленованої та розчленованої структур.

Характеристика складнопірядних речень у зв'язку з функцією пірядних частин. Складнопірядне речення з пірядним з'ясувальним. Складнопірядне речення з пірядним означальним.

Різновиди складнопірядних речень з пірядними обставинними.

Ускладнені складнопірядні речення. Речення з кількома пірядними частинами, різновиди зв'язку пірядних частин у їх межах. Ускладнені речення з сурядним і пірядним зв'язком між складовими частинами.

Безсполучникові складні речення

Безсполучникові складні речення. Засоби синтаксичного зв'язку в безсполучниковому складному реченні. Роль інтонації в організації безсполучникових речень.

Складні форми синтаксичної організації мовлення

Питання про текст як об'єкт синтаксично-комунікативного аналізу. Функціонально-комунікативні різновиди текстів. Питання про текстотвірні одиниці.

Питання про складне синтаксичне ціле як синтаксичну одиницю і компонент тексту. Засоби зв'язку речень у складному синтаксичному цілому.

Абзац як композиційно-комунікативна одиниця, його роль у членуванні тексту. Співвідношення між абзацом і складним синтаксичним цілим.

Пунктуація

Основи сучасної української пунктуації. Система розділових знаків. Структура речення та пунктуація. Інтонація речення та пунктуація. Огляд вживання розділових знаків у простому та складному реченнях.

СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Основні поняття стилїстики. Стиль. Визначення мовного стилю. Функціональний стиль. Стиль і текст. Питання про стилї мови і стилї мовлення. Стиль як продукт мовленнєвої діяльності носіїв мови. Принципи класифікації та внутрішньої жанрової диференціації стилів. Підстилї. Типологія стилів. Історія вчення про стилї.

Норма. Поняття норми як опори для пошуку та аналізу стилїстично маркованих елементів, виявлення варіантності одиниць, визначення меж стилю.

Загальномовна норма. Історичний характер загальномовної норми. Мовні одиниці, що знаходяться поза загальномовною нормою та їх стилістичні можливості (історизми, індивідуальні неологізми).

Літературна норма мови. Регулювальна функція літературної норми в стилістиці. Стильова (внутрішня) норма як частина літературної норми.

Стилістичні норми мови як кодифіковані мовні засоби, які характеризуються певною частотністю щодо рівних стилів і мають потенційна стилістичне значення, відповідне певному функціональному стилю або підстилю.

Стилістичне значення (конотація). Стилістичні значення як додаткові (супровідні) до лексико-семантичних і граматичних значень; емоційно-експресивні й функціональні ознаки, що обмежують використання мовних одиниць певною сферою і таким чином несуть стилістичну інформацію. Стилістично нейтральні та стилістично забарвлені мовні одиниці. Емоційно-експресивна й функціональна стилістична забарвленість.

Художній стиль як різновид мови, що виражає мистецьку форму суспільної свідомості, обслуговує художньо-творчу діяльність мовців і має мистецьку сферу поширення. Основна ознака художнього стилю – використання мовних засобів у образно естетичній функції. Категорії персональності в художньому стилі (образ автора, прагматична установка автора й читача); темпоральності, локальності та мовні засоби їх вираження. Підстили художнього стилю. Жанри художнього стилю: поетичний, прозовий, драматичний. Індивідуально-авторські стилі.

Публіцистичний стиль як різновид мови, що обслуговує політико-ідеологічну діяльність мовців і поширений у сфері засобів масової комунікації. Підстили публіцистичного стилю: власне публіцистичний, політико-ідеологічний, політико-агітаційний. Мовленнєва системність публіцистичного стилю й засоби її створення.

Науковий стиль як різновид мови, що обслуговує науково-технічну і навчальну діяльність мовців, поширений у сфері науки, техніки, освіти. Підстили наукового стилю: власне науковий, науково-технічний, навчальний, науково-популярний, науково-публіцистичний. Галузі, жанри і способи викладу матеріалу в науковому стилі. Мовленнєва системність наукового стилю й засоби її створення.

Офіційно-діловий стиль як різновид літературної мови, що обслуговує офіційно-ділову й виробничу діяльність мовців і виявляється в офіційній сфері суспільних стосунків (офіційно-політичних, правових, економічних, виробничих). Підстили офіційно-ділового стилю: законодавчий, адміністративно-канцелярський, дипломатичний. Їх жанрові різновиди. Мовленнєва системність офіційно-ділового стилю і засоби її створення.

Розмовно-побутовий різновид літературної мови, що обслуговує побут мовців, виявляється в неофіційній сфері суспільних стосунків. Усна і писемна форми розмовно-побутового стилю. Діалогічне і монологічне мовлення. Мовленнєва системність розмовно-побутового стилю та засоби її створення.

Взаємозв'язок та взаємодія стилів. Використання елементів одного стилю в текстах іншого. Уплив науково-технічного прогресу та динамічності суспільства на розвиток усіх стилів української літературної мови.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ з модуля «Українська мова»

РОЗДІЛ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

Основна література

1. Балко М. В. Актуальні проблеми теорії словосполучення сучасної української мови : [монографія]. Дніпропетровськ : Вид-во «Свідлер А. П.», 2014. 349 с.
2. Баранник Д. Х. Словосполучення : [навч. посібн.]. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2007. 45 с.
3. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис : [навч. посіб.]. Київ : Вища школа, 2005. 270 с.
4. Вакарюк Л. О. Українська мова. Морфеміка і словотвір. Тернопіль : Джура, 2010. 200 с.
5. Венжинович Н. Ф. Сучасна українська літературна мова: [Лексика і фразеологія. Фонетика і фонологія. Словотвір. Синтаксис]. Київ : Знання, 2008. 304 с.
6. Дудик П.С. Стилїстика української мови: Посібник. К.: «Академія», 2005. 368с.
7. Загнітко А. П. Теоретична граматика сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 992 с.
8. Загнітко А. П. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с.
9. Караман С.О. Сучасна українська літературна мова. Київ, 2011. 560 с.
10. Карпенко Ю.О. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови. Одеса, 1996. 143 с.
11. Мацько М.І. та ін. Стилїстика української мови. К.: Вища школа, 2003. 463с.
12. Пентиліук М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 224 с.
13. Пентиліук М.І. Культура мовлення і стилїстика. Харків: Ранок, 2016. Ч 1. 100с.
14. Пентиліук М.І. Культура мовлення і стилїстика. Харків: Ранок, 2016. Ч.2. 100с.
15. Плющ М. Я. Словоформа у семантично елементарному та ускладненому реченні. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. 362 с.
16. Плющ М. Я., Грипас О. Ю. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми : [навч. посіб.]. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 264 с.
17. Сучасна українська мова: Фонетика. Орфоепія. Морфонологія. Графіка. Орфографія: посібник / Наконечна Л.Б. Івано-Франківськ: НАІР, 2014. 108 с.
18. Тихоша В., Олексенко В., Гайдученко Г., Нагіна В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Київ : Українське видавництво, 2009. 287 с.
19. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови. Київ : Знання, 2007. 494 с.
20. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О. (співголови), Зяблюк М.П. та ін. К.: Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2007. 856 с.
21. Український правопис. К.: Наукова думка, 2019. 392 с.
22. Христіанінова Р. О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові. К.: Інститут української мови: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 368 с.
23. Шевчук С., Кабиш О., Клименко І. Сучасна українська літературна мова. Київ, 2011. 544 с.
24. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : [підручник]. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 408 с.

Додаткова література

1. Березовська Т. Л. Запозичення в системі української лексики та шляхи їх адаптації. Матеріали наукових читань, приурочених до Дня рідної мови: зб. наук. праць студентів. Кривий Ріг. 2012. С. 18-22.
2. Гайдаєнко І.В., Пентилюк М.І. Наукові засади навчання стилістики у вищій школі. Ч.І *Информационно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово»*. 2005 (5/16).С.43-49.
3. Гайдаєнко І.В., Пентилюк М.І. Наукові засади навчання стилістики у вищій школі. Ч.ІІ. *Информационно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово»*. 2006 (7/18). С.69-72.
4. Городенська К. Г. Градаційні складносурядні речення в українській мові: структура та внутрішньо значеннєва диференціація. *Українська мова*. 2019. № 3(71). С. 29-39.
5. Городенська К. Г. Нові явища та процеси в українському словотворенні: динаміка чи деструкція словотвірних норм? *Українська мова*. 2013. № 2. С. 3-11.
6. Городенська К. Г. Семантико-синтаксична типологія сполучникових складносурядних речень. *Українська мова*. 2019. № 2(70). С.21-29.
7. Городенська К. Граматичні норми української літературної мови і сучасна практика професійної спільноти. *Дивослово*. 2017. № 04 (721). С. 40–45.
8. Демешко І.М. Морфонологічні параметри афіксів віддієслівного словотворення в українській мові. *Філологічні студії*. 2015. Вип.13. С.68-77.
9. Дорошенко С. Багатозначність слів і омоніми. *Дивослово*. 2009. № 5.С. 38-40.
10. Дуброва О. М. Типологія ускладнення простого речення : синтаксичний і семантичний аспекти. *Держава і регіони. Серія : Гуманітарні науки*. 2018. № 1(52). С. 69–74.
11. Дуброва О. Просте ускладнене речення як монопредикативна структура. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія»*. 2018. Вип. 79. С. 194–200.
12. Євтушок О. Сучасні тенденції розвитку діалектної лексики. *Дивослово*. 2011. № 7. С. 38-40.
13. Климович С. М. Препозитивні атрибутивні аброморфеми і префіксоїди. *Науковий вісник ХДУ. Серія «Лінгвістика» : Збірник наукових праць*. Херсон: Вид-во ХДУ. 2017. Випуск 27. С. 22-27.
14. Климович С. М., Мартос С. А. Аббревіація та словоскладання як способи творення молодіжних сленгізмів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*. 2018. Випуск 32. С. 88-94.
15. Кульбабська О. В. Граматичний обсяг терміна «просте ускладнене речення». *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. 2014. Випуск ІV. С.156–163
16. Олексенко В. П. Словотвірні категорії суфіксальних іменників: Монографія. Херсон : Айлант, 2001. 240 с.

Інтернет-ресурси

1. Вінтонів М. О. Синтаксис української мови: навчальний посібник. Вінниця : ДонНУ, 2016. 151 с. – URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/78041030.pdf>
2. Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с. – URL : http://www.ukrajnistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf
3. Загнітко А., Миронова Г. Синтаксис української мови. Теоретико-прикладний аспект. Masarykova univerzita. Brno, 2013. – URL : <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/128790/monography.pdf>
4. Малюга Н. М. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія, фразеологія, лексикографія : навчальний посібник для студентів факультету української філології / Н. М. Малюга, Н. М. Шарманова. Кривий Ріг, 2013. 82 с. – URL : <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/373/1/%d0%a1%d0%a3%d0%9b%d0%9c%20%>

[d0%9c%d0%b0%d0%bb%d1%8e%d0%b3%d0%b0%2c%20%d0%a8%d0%b0%d1%80%d0%bc%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b0.pdf](http://194.44.152.155/elib/local/sk684094.pdf)

5. Плющ М. Я. Граматика української мови: У 2 ч. Ч. I. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: Підручник. Київ : Вища школа, 2005. 286 с. – URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk684094.pdf>
6. Синтаксис. Словосполучення. Просте речення : конспект лекцій / укладач О. П. Садовнікова. Суми : Сумський державний університет, 2012. 80 с. – URL : <http://polka-knig.com.ua/article.php?book=443&article=23054>
7. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис словосполучення і простого ускладненого речення. Одеса. 2019. 188 с. – URL : <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/1857/3/Yevtushyna%20%D0%A2etiana%20%D0%9Eleksandrivn%D0%B0.pdf>
8. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А.К. Мойсієнко та ін. Київ : Знання, 2010. 270 с. – URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Moisiienko_Anatolii/Suchasna_ukrainska_literaturna_mova_Leksykologhiia_Fonetyka.pdf?PHPSESSID=4512129909da6dc27e17d46c4d74dab5

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ З МОДУЛЯ «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»

РОЗДІЛ «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»

Усна народна творчість

Жанрове і тематичне розмаїття українського фольклору. Український героїчний епос. Жанровий склад. Періодизація та циклізація. Провідні сюжети і теми.

Українська література X – XVIII ст.

Література Київської Русі, історичні умови її виникнення та характерні риси. Монументальний історизм як «стиль епохи». Розвиток літописання.

«Слово о полку Ігоревім» як найвидатніша пам'ятка давньоруського письменства. Переклади і переспіви, мотиви і образи цього твору у пізнішій літературі.

Два табори полемістів і основні етапи розвитку. Полемічна література. Творчість Івана Вишенського. Оцінка її І. Франком.

Козацькі літописи Самовидця, Григорія Граб'янки, Самійла Величка, їх тематика, образи, патріотичний пафос, стильові особливості. Характерні риси стилю бароко.

Г.Сковорода як найвидатніший український філософ-просвітител, педагог і письменник XVIII ст.

Українська література XIX ст.

Творчість Івана Котляревського. Жанрові та стильові особливості поеми «Енеїда». Епохальне значення цього твору. П'єса І.Котляревського «Наталка Полтавка» та її значення у розвитку нової української драматургії.

Поняття про сентименталізм та особливості його розвитку в українській літературі. Художня манера Г.Квітки-Основ'яненка-повістяра («Маруся», «Козир-дівка»).

Байка як літературний жанр. Становлення нової української літературної байки. Розвиток цього жанру у творчості письменників XIX століття (П. Гулака-Артемівського, Євгена Гребінки, Леоніда Глібова та ін.).

Поняття про романтизм. Розвиток романтизму в українській літературі 20-60-х років XIX століття. Роль харківської поетичної школи та «Руської трійці» у цьому процесі. Розвиток романтичної прози в українській літературі XIX століття.

Багатогранність творчої діяльності Т. Шевченка, його місце в історії літератури, у розвитку суспільно-політичної, філософської та естетичної думки. Періодизація його

творчості. Рання творчість Т. Шевченка, її романтичний характер. Поема «Гайдамаки», її ідейно-художній аналіз. Творчість Т. Шевченка періоду «Трьох літ» (1843-1847рр.). Творчість Т. Шевченка 1847-1857рр. Цикл «В казематі». Політична сатира Т. Шевченка («Сон», «Кавказ», «І мертвим, і живим...»), оцінка її І. Франком. Творчість Т. Шевченка 1857-1861 рр. Світове значення творчості Т. Шевченка. Оцінка доробку Т. Шевченка в критиці.

«Чорна рада» П. Куліша – перший український історичний роман. Аналіз цього твору у контексті розвитку історичного роману другої половини ХІХ століття.

Антикріпосницька спрямованість творчості Марка Вовчка («Народні оповідання», «Інститутка»).

Майстерність Івана Нечуя-Левицького-повістяря. І. Франко про цього митця слова. Тематичне та жанрове розмаїття прози І. Нечуя-Левицького.

Творчість Панаса Мирного. Соціально-психологічні романи «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», «Повія», їх історико-літературне значення.

Тематичне і жанрове багатство доробку М. Старицького.

Внесок М. Кропивницького та І. Карпенка-Карого у розвиток української драматургії.

Народницька та неонародницька поезія. Мотиви та образи лірики П. Грабовського та Б. Грінченка.

Ідейно-художній аналіз діалогії Б. Грінченка з селянського життя «Серед темної ночі», «Під тихими вербами».

Жанрове і тематичне розмаїття лірики І. Франка, місце її у світовій літературі. Поєми І. Франка, їх проблематика, образи, поетика. Іван Франко як критик і літературознавець. Жанрове і тематичне розмаїття прози І. Франка.

Українська література кінця ХІХ – початку ХХ століть

Основні мотиви лірики Лесі Українки. Проблематика, образи, художня оригінальність драматичних поем Лесі Українки. Риси символізму у драматичній поемі «Лісова пісня». Леся Українка як літературний критик.

Поняття про новелу та її місце в жанровій системі. Художня специфіка малої прози М. Коцюбинського та О. Кобилянської. Глибокий психологізм і ліризм новел В. Стефаника. Роль художньої деталі.

Художнє багатство української поезії початку ХХ століття. Модерністські тенденції в ній (М. Вороний, Олександр Олесь та ін.).

Художня індивідуальність В. Винниченка.

Проблема «земля і людина» у повістях М. Коцюбинського «Fata morgana» та О. Кобилянської «Земля».

Романтичне забарвлення повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків». Творчий підхід у використанні фольклору.

Українська література ХХ століття

Літературна дискусія 1925-1928 років та роль М. Хвильового у ній. Організація літературних сил в окремих спілках, гуртках, групах та об'єднаннях у 20-30-х роках ХХ ст.

Стильові тенденції в українській прозі 20-30-х років ХХ ст. (Микола Хвильовий, Григорій Косинка та ін.)

Своєрідність художнього осмислення трагізму громадянської війни у творах Миколи Хвильового.

Драматургія Микола Куліша – визначне явище у світовій літературі. Жанрово-стильові особливості драм М. Куліша.

Неокласици в українській літературі. Основні мотиви і висока майстерність поезії М. Рильського.

О. Довженко як творець жанру кіноповісті. Основні риси його індивідуального стилю.

Художні здобутки П. Тичини. Еволюція його творчого методу.

Тематичний діапазон та художні особливості новелістики О. Гончара. Художні здобутки О. Гончара-романіста («Людина і зброя», «Собор» та ін.).

Ідейно-художні особливості поезії І. Драча.

Тематика, проблематика, художня своєрідність прози Гр. Тютюнника.

Художня специфіка романістики П. Загребельного. Особливості композиції роману «Диво».

Проблеми мистецтва та образ головної героїні у романі Л. Костенко «Маруся Чурай». Мотиви та образи лірики Ліни Костенко.

Ідейно-художні здобутки поезії шістдесятників (В. Симоненко, В. Стус, І. Драч та ін.).

Тематичне і жанрове багатство творчого доробку В. Шевчука. Специфіка композиції та притчевий характер роману В. Шевчука «Дім на горі».

Поетичні здобутки постшістдесятників і покоління 1970-х років. Аналіз збірок Л. Талалая, В. Базилевського, П. Скуця та ін.

Різні генерації та «самітники» серед українських письменників у останні десятиріччя ХХ та на початку ХХІ століть.

Українська постмодерна проза (Ю. Андрухович, О. Ірванець, С. Жадан, Ю. Іздрик та ін.).

Поетика неоавангардистських угруповань «Бу-Ба-Бу», «Пропала грамота», «Лу-Го-Сад».

Жанровий діапазон і художня оригінальність прози М. Матіос («Солодка Даруся», «Майже ніколи не навпаки», «Москалиця»).

Художня своєрідність прози Г. Пагутяк.

Монодрама як синдром екзистенціалістського світосприймання у творчості Я. Стельмаха, Неди Нежданої.

Поява неомодерністських та постмодерністських тенденцій в українській драматургії (О. Лишега, О. Ірванець та ін.).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ з модуля «Українська література»

РОЗДІЛ «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»

Основна література

1. Анісімова Н. Історія української літератури ХХ ст. (1960-1980-ті рр.): навчальний посібник для студ. філолог. спец. Вузів. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. 208 с.
2. Білоус П. Історія української літератури ХІ-ХVІІІ ст.: навчальний посібник. Київ : Академія, 2009. 424 с.
3. Історія української літератури: У 12 т. Т. 4 : Тарас Шевченко / автор Іван Дзюба, науковий редактор Микола Жулинський. Київ : Наукова думка, 2014. 840 с.
4. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб.: у 3 т. Т. 1 / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : Академвидав, 2013. 592 с.
5. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб.: у 3 т. Т. 2 / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : Академвидав, 2014. 536 с.
6. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб.: у 3 т. Т. 3 / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : Академвидав, 2017. 552 с.
7. Історія української літератури: У 12 т. Т. 1 : Давня література (Х – перша половина ХVІ ст.) / наук. редактори Юрій Пелешенко, Микола Сулима. Київ : Наукова думка, 2014. 840 с.
8. Історія української літератури. Кінець ХІХ – поч. ХХ ст.: у 2-х кн.. Кн.1 / за ред. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2006. 624 с.
9. Історія української літератури. Кінець ХІХ – поч. ХХ ст.: у 2-х кн. Кн.2 / за ред. О. Д.

- Гнідан. Київ : Либідь, 2006. 496 с.
10. Історія української літератури: У 12 т. Т. 2 : Давня література (друга половина XVI – XVIII ст.) / наук. редактори Віра Сулима, Микола Сулима. Київ : Наукова думка, 2014. 840 с.
 11. Історія української літератури: у 2 кн. Кн.1 : Підр. для студ. філологічн. спец. ВНЗ / за ред. М. Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. 656 с.
 12. Історія української літератури: у 2 кн. Кн.2 : Підр. для студ. філологічн. спец. ВНЗ / за ред. М. Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2006. 711 с.
 13. Ковалів Ю. Історія української літератури. Кінець XIX – поч. XXI ст.: підручник : у 10-ти т. Т. 2 : У пошуках іманентного сенсу. Київ : Академія, 2013. 624 с.
 14. Літературознавчий словник–довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
 15. REСвізити : антологія письменницьких голосів. Книга друга / Тетяна Терен ; світлини Олександра Хоменка. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 264 с.
 16. REСвізити : антологія письменницьких голосів. Книга перша / Тетяна Терен ; світлини Олександра Хоменка. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 280 с.
 17. REСвізити : антологія письменницьких голосів. Книга третя / Тетяна Терен ; світлини Олександра Хоменка. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 296 с.

Додаткова література

1. Агеєва В. Дороги й середохрестя: есеї. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 352 с.
2. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. Київ : Академвидав, 2008. 346 с.
3. Дзюба І. Тарас Шевченко: життя і творчість. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 720 с.
4. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
5. Золоте слово: У 2 т. Т. 1: Хрест. літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX – XV століть / укл. В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Вид-во «Аконіт», 2002. 800 с.
6. Лановик М. Українська усна народна творчість: Підр. для студентів філологічних факультетів університетів. Київ : Знання, 2006. 591 с.
7. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А. Волкова, О. Бойченка, І. Зварича та ін. Чернівці, 2001. 636 с.
8. Літературознавча енциклопедія. У 2 т. Т.2 / Авт.– уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 624 с.
9. Літературознавча енциклопедія. У 2 т. Т.1/ Авт.–уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 608 с.
10. Малютіна Н. Українська драматургія кінця XIX – початку XX ст.: Начальний пос. Київ : Академвидав, 2010. 256 с.
11. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини XX ст.: Україна і Польща. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 327 с.
12. Мороз М. Літопис життя і творчості Івана Франка: у 3 томах. Львів, 2018. Т.1. 560 с.
13. Мороз М. Літопис життя і творчості Івана Франка: у 3 томах. Львів, 2018. Т.2. 692 с.
14. Мороз М. Літопис життя і творчості Івана Франка: у 3 томах. Львів, 2018. Т.3. 488 с.
15. Наєнко М. Історія українського літературознавства. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 520 с.
16. Наєнко М. Художня література України: Програма-мінімум. Ч. I: Від міфів до реальності. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2005. 660 с.
17. Наталя Кузякіна: Автопортрет, інтерв'ю, статті з історії і теорії драми / Упор., вступна стаття В. П. Саєнко; наук. ред. С. А. Гальченко. Дрогобич: Відродження, 2010. 574 с.
18. Поліщук Я. Література як геокультурний проект. Київ : Академвидав, 2008. 304 с.
19. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. 392 с.

20. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління: (історико-літературний та поетикальний аспекти). Київ : Смолоскип, 2010. 632 с.
21. Ткаченко О. Українська класична елегія. Суми: СумДУ, 2004. 256 с.
22. Ушкалов Л. Есеї про українське бароко. Київ : Факт, 2006. 284 с.
23. Філатова О. Українська література 20-30-х років ХХ століття: основні тенденції розвитку й естетичні стратегії. Миколаїв: Іліон, 2016. 262 с.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека Мережі української літератури (<http://www.ukrlib.com.ua>) – біографії та твори українських письменників, реферати, творчі роботи
2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/ebook>) – найбільше зібрання книг, журналів, видань, карт, нот, образотворчих матеріалів, рукописів, стародруків, газет, документів на нетрадиційних носіях інформації
3. Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>) – систематизована бібліотека за розділами: суспільні науки, політика, економіка, історія, культура, біографії, релігія, теологія, права людини;
4. Український центр (<http://www.ukrcenter.com>) – твори українських і зарубіжних авторів, фольклорні твори, наукові праці та дослідження в галузі української мови та літератури);
5. Укрліб (<http://ukrlib.com.ua>) – бібліотека української літератури.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ ЗДОБУВАЧІВ

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Філологія (Українська мова та література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035.01 Філологія (Українська мова та література) проводиться у формі комплексного іспиту за фахом.

Атестація здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у формі комплексного іспиту складається з двох модулів:

1. Українська мова
2. Українська література

Критерії оцінювання визначено відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (наказ ХДУ від 07.09.2020 р. № 803-Д).

Комплексний іспит за фахом передбачає оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо їх відповідності вимогам стандартів вищої освіти (за наявності) та проводиться у формі екзаменів із обов'язкових дисциплін професійної підготовки в обсязі чинних силабусів.

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою / National grade
90 – 100	A	excellent	Відмінно
82 – 89	B	good	Добре
74 – 81	C		
64 – 73	D	satisfactory	Задовільно
60 – 63	E		
35 – 59	FX	fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Критерії оцінювання відповіді здобувачів на атестаційному екзамені з модулів «Українська мова», «Українська література»

<p>A (відмінно) 100 – 90 балів</p>	<p>Студент має глибокі міцні і системні знання з усіх розділів екзаменаційних модулів, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальних дисциплін, їх мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у всіх видах практичних завдань. Може самостійно обирати підходи та методи для вирішення завдань різного рівня складності.</p> <p>Широко застосовує основні категорії системного аналізу та системно-структурного та функційного підходів. На основі ґрунтовних знань із сучасної лінгвістики та української літератури може самостійно охарактеризувати структуру аналізованої системи та зв'язки між її компонентами.</p>
--	---

	Обсяг знань та рівень вмінь та навичок цілком відповідає та перевищує зміст Програми атестації здобувачів вищої освіти.
В (добре) 89 – 82 бали	Здобувач має глибокі міцні і системні знання та необхідні відомості про актуальні проблеми сучасної лінгвістики й української літератури, знає провідні тенденції розвитку літературного процесу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи фахову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальних дисциплін, що складають модулі атестації, їх мету та завдання. Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує практичну роботу без помилок. Обсяг знань та рівень вмінь та навичок відповідає обсягу Програми атестації здобувачів вищої освіти.
С (добре) 81 – 74 бали	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в фаховому аналізі мовознавчих та літературознавчих понять, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти., але допускає помилки в обсязі до 10%.
D (задовільно) 64-73 бали	Здобувач знає основні теми модулів «Українська мова», «Українська література», але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. Замість чіткого визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі від 10% до 25%.
Е (задовільно) 60-63 бали	Здобувач знає основні теми модулів «Українська мова», «Українська література», однак фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) дає відповіді, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності; має труднощі з наведенням прикладів. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі від 25% до 50%.
FX (незадовільно) 59 – 35 балів	Студент має фрагментарні знання з модулів «Українська мова», «Українська література». Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання. Обсяг знань відповідає Програмі атестації здобувачів вищої освіти, але допускає помилки в обсязі від 50%.
F (незадовільно) 34 – 1 бал	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити відповіді на питання екзаменаційних модулів.

Гарант ОП

Ірина ГАЙДАЄНКО